

Nytt fra AKSIS

Avdeling for kultur, språk og informasjonsteknologi

Lederen

Gisle Andersen
forskningsdirektør

Bladet du holder i hånden – eller leser på skjermen – er første utgave vårt nyhetsbrev *Nytt fra Aksis*. Her vil du finne nyheter og oppdatert informasjon om avdelingens virksomhet i en kortfattet og popularisert form. For mer detaljerte opplysninger henviser vi til våre nettsider. Særsilt for dette nummeret er at nyhetsbrevet faktisk også erstatter våre tradisjonelle julekort.

Året vi er i ferd med å legge bak oss har vært utfordrende og spennende for avdelingen. Undertegnede tok over ledelsen ved avdelingen fra 1. januar. Det er alltid knyttet forventninger til et lederskifte, fra medarbeidere så vel som fra den som skal lede. Personlig har jeg opplevd dette som inspirerende og lærerikt, men også som en utfordrende oppgave grunnet det høye aktivitetsnivået som det innebærer å være leder.

Mye av innsatsen har vært knyttet til strategiarbeidet som har pågått i hele år. Gjennom en omfattende prosess som har involvert mange parter, har avdelingen kommet frem til en strategi og handlingsplan som legger direkte føringer for vår virksomhet i tiden fremover. Strategien innebærer en styrking av forskningsinnsatsen innenfor teknologistøttet læring og språk- og tekstteknologi, og at vi skal være en betydelig nasjonal og internasjonal leverandør av ressurser, teknologi og kompetanse innenfor disse feltene. Disse planene gir et godt utgangspunkt for videre innsats, og vi har en positiv og motivert stab som står samlet bak de ambisjonene som strategien innebærer.

Vi håper at nyhetsbrevet kan være en god kilde til informasjon for våre eksisterende samarbeidspartnere og til inspirasjon for nye interessenter. *God lesning!*

Samlokalisert AKSIS

I juni ble de tre forskergruppene ved Aksis samlokalisert. Forskergruppe for språkteknologi, Forskergruppe for tekstteknologi og InterMedia og administrasjonen er nå samlet i Allégaten 27 på Nygårdsdshøyden.

Nå ligger alt til rette for økt samarbeid. Avdelingen har flere planer om spennende prosjekt i grenselandet mellom forskergruppene. Et eksempel på dette er prosjektet «Den tilgjengelige kulturminnebyen», som blir presentert senere i dette skrevet.

Programmererne fra de tre forskergruppene er nå samlokalisert i én av de fem etasjene i Allégaten 27. Vi har stor tro på at dette vil styrke programmeringsmiljøet ved avdelingen. Det gjør også at prosjektene blir mindre sårbare fordi det til en hver tid er en større pool av programmerere som kan brukes inn i prosjektene.

Når alle er samlet på et sted vil administrasjonen og koordineringen i prosjektene gå lettere og vi får en mer effektiv utnyttelse av ressursene i avdelingen.

Samarbeid på tvers av forskergruppene gir et kompetanseløft for fagkonsulenter, programmerere og forskere. Vi ser fram mot en spennende tid under samme tak!

*De beste
ønsker for
julen og det
nye året!*

En på siden

Eli Moe arbeider som testutvikler i prosjektet *Nasjonale prøver i engelsk* og er prosjektleder for *Content and language integrated learning*, som er et oppdrag fra Fremmedspråksenteret i Halden. Eli er lektor med hovedfag i norsk som andrespråk og har jobbet flere år i videregående skole. Hun har også arbeidet med å utvikle prøver i norsk for fremmedspråklige ved *Norsk språktest*. I de siste årene har hun arbeidet med utvikling av prøver i engelsk for barn.

På spørsmål om hva som er viktig for henne i jobben, svarer Eli at hun ønsker et økt fokus på at tester som utvikles skal være pålitelige og rettfærdige. Hvem som helst kan lage en test, men disse måler ikke nødvendigvis ferdighetene på en god nok måte og er ikke sammenlignbare.

– Ved Aksis har vi gode rutiner når det gjelder utvikling av oppgaver og analyse av svarene. Vi kan også gjøre prøvene elektroniske gjennom det elektroniske testverktøyet BASE, som Aksis har utviklet.

– Språktestere fra Europa ser til Norge og det som blir gjort her. Vi ser på testen ikke bare som et teknisk måleinstrument. Testen skal også oppleves meningsfull for den som tar den. Han eller hun skal sitte igjen med en følelse av å ha lært noe, og av å ha forberedt seg til en god prøve.

Testing kan også ses på som et ledd i en opplæring, ikke bare i skoleverket men også innenfor bedrifter eller organisasjoner, avslutter Eli.

Eli Moe
Fagkonsulent

Den tilgjengelige kulturminnebyen

I prosjektet «Den tilgjengelige kulturminnebyen» er Aksis med å forske på nye mobile interaksjonsmønstre samt utvikle ny teknologi som vil muliggjøre mobil kulturformidling. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune ved Byantikvaren og Aksis. Foreløpig har kommunen og fylkeskommunen finansiert et pilotprosjekt der de teknologiske mulighetene vil bli kartlagt. Byantikvaren og Aksis samarbeider for å skaffe ytterligere finansiering av prosjektet.

Turister, lokale beboere eller andre historie- og kulturinteresserte som beveger seg langs «Den Trondhjemske Postvei» i Sandviken skal få historisk informasjon om området de beveger seg i, inkludert bygninger og kulturmiljøet for øvrig. Informasjonen skal kunne lastes ned langs løypen via et sett av mobile tjenester tilpasset for vanlige mobiletelefoner og andre digitale bærbare enheter (f.eks. portable mediaavspillere).

Utgangspunktet for prosjektet er å drive forsknings- og utviklingsaktiviteter på hvordan man kan forene teknologi og formidling, slik at informasjonen blir tilgjengelig innen et gitt geografisk område ved hjelp av mobile tjenester. Videre tar prosjektet utgangspunkt i prinsipper om *universell utforming*, der målet er at tjenestene skal kunne brukes av alle grupper i samfunnet, med minst mulig ekstra tilpasninger og kostnader. Sist ønsker vi å inkludere et deltakelsesperspektiv der brukerne selv kan være med på å bidra til at materialet forbedres via å utforme ulike mekanismer for brukermedvirkning, forteller prosjektleder ved Aksis *Rune Baggetun*. Statens målsetting om universell utforming er en pådriver for konstruktivt samarbeid mellom teknologimiljø og formidlingsmiljø som tradisjonelt ikke har tatt i bruk denne type teknologi. Dette gir spennende samarbeidsprosjekter der Aksis ønsker å være en viktig aktør.

Visste du at:

- Ordboksprosjektet **LEXIN** har pågått hos oss kontinuerlig siden 1996.
- Oppdragsgiver er Utdanningsdirektoratet.
- Det er hittil utgitt ti nettordbøker, bl.a. fra norsk til arabisk, persisk, tamil og tigrinja.
- Vi arbeider nå med å lage tilsvarende ordbøker for thai, russisk og urdu.
- Målspråkene velges bl.a. på bakgrunn av innvandringsstatistikk fra SSB.
- Antallet brukere øker stadig. I september hadde **LEXIN** over 132 000 unike brukere.
- I løpet av kort tid skal vi ta i bruk lydfiler i nettordbøkene og utvikle en løsning for ordbokssøk fra mobiltelefoner.

Prøv **LEXIN** selv: <http://skolenett.no/lexin>